

Apstiprinu: Biedrības „Rikšotāju braucēju sporta klubs „Pegazs””  
valdes locekle Inese Ruskule

**Rikšotāju šķirņu zirgu darbaspēju pārbaude  
„Latgales kauss 2026”**

**N O L I K U M S**

- Mērķis:** veikt rikšotāju zirgu darbaspējas pārbaudes, kā arī popularizēt rikšotāju zirgu darba spēju pārbaudes – sacensības Latvijā, paaugstinot Latvijas rikšotāju braucēju sniegunumus.
- Laiks un vieta:** sacensības notiks 2026.gada 12.septembris plkst.12.00  
Ludzas novada Pušmucovas pagastā, Staupiņā.
- Sacensību organizatori:** Latvijas Zirgaudzētāju biedrība  
Ludzas novada dome  
Biedrība „Rikšotāju braucēju sporta klubs „Pegazs””
- Dalībnieki:** Latvijas rikšotāju šķirņu zirgu braucēji
- Distance:** 1830 metri
- Pārbaudes norise:** Katrs zirgs piedalās vienā pamatbraucienā, nosakot laika rezultātu.  
Latgales ceļojošā kausa braucienā piedalās 5 ātrākie Latgales reģiona braucēji, kas šajā dienā uzrādījuši ātrākos laika rezultātus. Lai piedalītos ceļojošā kausa izcīņā, braucējam jāpiedalās visās Latvijā rīkotajās rikšotāju sacensībās no 01.01.2026. līdz 12.09.2026.
- Apbalvošana:** Pamatbraucienos dalībniekus apbalvo ar diplomiem, ziediem un naudas balvu.  
Braucienā „Latgales ceļojošā kausa izcīņa” Latgales reģiona braucējs, kurš uzrāda ātrāko laiku finālbraucienā, saņem „*Latvijas Zirgaudzētāju biedrības ceļojošo kausu*” un naudas prēmiju. Pārējie dalībnieki tiek apbalvoti ar piemiņas kausiem, naudas balvām un ziediem. Ātrākais zirgs finālbraucienā tiek apbalvots ar zirgu segu un rozeti, pārējie četri zirgi ar rozetēm.
- Dokumenti:** Ievedamajiem zirgiem jābūt zirgu pasei ar veterinārajiem izmeklējumiem. Zirgus nodrošina ar vietām.
- Galvenā sacensību organizatore:** Sandra Soikāne
- Galvenais tiesnesis/eksperts:** Inese Ruskule
- Pieteikumi:** Pieteikumi jāiesniedz līdz 2026.g. 5.septembrim plkst.12.00  
inese.ruskule@gmail.com

***Katrs dalībnieks uzņemas personīgu atbildību par iespējamām  
negadījumiem sacensību laikā!***

## **PIELIKUMS**

### **Rikšotāju šķirņu zirgu darbaspēju pārbaužu noteikumi Latvijā (redigēti Rekovā, Balvu novadā, 14.06.2026.).**

#### **1. Rikšotāju sacensību raksturojums**

##### **1.1. Sacensību norise**

Latvijas teritorijā par pārbaudes objektu tiek atzīti visi tīršķirnes rikšotāju zirgi neatkarīgi no tā, kurā valstī tie dzimuši. Visiem zirgiem jābūt zirga pasei un obligātām veterinārām apskatēm saskaņā ar LR noteikumiem. Šo noteikumu ievērošana obligāta sacensību organizatoriem un sacensību tiesnešiem. Sacensības, kurās tiek pieļautas atkāpes no šiem noteikumiem, netiek oficiāli atzītas un šo sacensību rezultāti netiek reģistrēti.

Latvijā esošo zirgaudzētāju organizāciju un rikšotāju braucēju biedrību rīkoto darbaspēju pārbaužu organizatoru pilnvarās ietilpst pārbaužu organizācija visas LR teritorijā, rezultātu apkopošana, arhivēšana un savlaicīga publikācija internetā un speciālos izdevumos, pārbaužu tehnoloģijas ievērošanas kontrole, kvalifikācijas kategoriju piešķiršana personām, kas nodarbojas ar zirgu trenēšanu un sacensību tiesāšanu, pārbaužu subjektu interešu pārstāvniecība starptautiskās rikšotāju organizācijās, vienota pārbaužu kalendāra izstrāde un apstiprināšana rikšotāju zirgu šķirnēm, vienošanās par personālsastāvu un kontrole par tiesnešu darbību saskaņā ar šo noteikumu ievērošanu darbaspēju pārbaužu sacensību laikā, piedalīšanās apbalvošanas atribūtikas izstrādē tradicionālajām prižēm.

Izpildītāja pilnvarās ietilpst pārbaužu sacensību sagatavošana un tehniskais nodrošinājums; tiesnešu kolēģijas (galvenais tiesnesis, starta tiesnesis, distances tiesnesis, komentators) darba tehniskais nodrošinājums.

##### **1.2. Par dalībniekiem un viņu atbildību**

Visi braucēji, pieteicēji, rīkotāji un oficiālās personas, katrs savā vārdā, un to pakļautie darbinieki, kuri ir iesaistīti sacensībās, ievēro un pakļaujas šiem sacensību noteikumiem un tiem pakārtotajiem dokumentiem.

Visas personas, kuras jebkādā formā atrodas pasākuma teritorijā vai piedalās sacensībās:

a) dara to atbildot par sevi un apzinās, ka rikšotāju zirgu sports ir bīstams un saistīts ar būtiskiem riskiem, kas var izraisīt sekas kā traumas, veselības bojājumus, invaliditāti un nāvi, kā arī mantas un īpašuma bojājumus vai citus zaudējumus.

b) apzinās, ka rīkotājs un sacensību oficiālās personas nav atbildīgas par traumām vai bojājumiem, kas radušās sacensību laikā.

Organizatoram ir tiesības pieņemt lēmumu par sacensību atcelšanu arī dienu pirms sacensībām, ņemot vērā, ka sacensību norisei ir nepieciešams specifisks trases segums.

Dalībnieks un citas sacensībās iesaistītās personas (treneris, zirga īpašnieks, palīgs u.c.) sacensību laikā nedrīkst atrasties alkohola, narkotiku vai citu apreibinošo vielu ietekmē. Sods – izslēgšana no sacensībām. Dalībnieka veselības stāvoklis nedrīkst traucēt vadīt zirga pajūgu.

Sacensību Rīkotāja civiltiesiska atbildība ir apdrošināta saskaņā ar LR MK Noteikumiem Nr. 298 'Par publisku pasākuma organizatora civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu'.

### **1.3.Noteikumu termini**

**Diskvalificēts rikšotājs** – rikšotājs, kuram nav atļauts piedalīties sacensībās, turpināt sacensības šo noteikumu prasību neievērošanas dēļ.

**Dopings** – preparāti, kas stimulē vai kavē organisma fizisko un (vai) garīgo aktivitāti, tiek pievienoti barībai vai lietoti citā veidā, lai īslaicīgi palielinātu rikšotāju spējas, tādējādi radot apstākļus negodīgai rikšotāju konkurencei.

**Brauciens** – rikšotāju zirgu sacensības 1600 metru (un citu distanču) garumā.

**Sacensību divriči** – viegli divriteņu rati, ko izmanto rikšotāju sacīkstēs un kas atbilst šo noteikumu prasībām. Treniņbraucienos var izmantot treniņu ratus, bet sacensībās atļauts izmantot tikai sacensībām paredzētos divričus.

**Rikšotājs** – rikšotāju šķirnes (piemēram, Amerikas, Francijas, Krievijas un Orlova) ķēve, ērzelis vai kastrāts, kurš laika rezultātu distancē uzrāda tikai rikšu gaitā.

**Rikšotāja ātrums** – rikšotāju sacīkšu protokolā reģistrētais laiks sekundēs, kura laikā rikšotājs noskrien sacīkšu nosacījumos noteikto distanci.

**Rikšotāja sacensību pieteikums** – dokuments, kas apliecina, ka rikšotājs piedalīsies sacīkstēs.

**Rikšotāju zirga īpašnieks** – fiziska vai juridiska persona, kurai saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktos noteikto kārtību pieder rikšotāju zirgs ar īpašumtiesībām vai kopīgu daļēju īpašumtiesību.

**Rikšotāja vecums** – rikšotāja dzīves gadu skaits, sākot no tā dzimšanas gada 1. janvāra.

**Rikšotāju braucējs** – rikšotāja īpašnieks vai persona, kas nav jaunāka par 18 gadiem un iekļauta to braucēju sarakstā, kuriem atļauts piedalīties rikšotāju sacensībās saskaņā ar noteikto kārtību. Izskatot atsevišķus gadījumus, sacensībās var piedalīties personas no 14 gadu vecuma, ja vecāki ir nodrošinājuši atļauju piedalīties bērnam sacensībās, kā arī ir nodrošināta nelaimes gadījumu apdrošināšanas polise.

## **2. Skrejceļu iekārtojums.**

Hipodroma sacikšu trases garumam jābūt ne īsākam par 800 metriem, bet platumam – 12 metriem. Sacikšu trasēs pagriezienos jābūt likumiem, kuru slīpuma leņķim atkarībā no trases garuma jābūt vismaz 3 grādiem un ne vairāk kā 11 grādiem. Skrejceļa segumam jābūt vienveidīgam, nonivelētam, stingram un atsperīgam. Uz skrejceļa jābūt starta un finiša atzīmēm.

Starta vietās uz iekšējā skrejceļa malas jābūt novietotiem rādītājiem ar uzrakstiem, kas apzīmē distances garumu, kā arī jābūt norobežotām ūdens attekām, apgaismojuma stabiem un distances zīmju novietojums nedrīkst radīt bīstamas situācijas pārbaužu sacensību laikā. Skrejceļa garuma un atsevišķu distanču mērīšana uz tā jāveic oficiāla biedrības (organizācijas) pilnvarota pārstāvja klātbūtnē katras pārbaužu sacensību sezonas sākumā, kā arī pēc remonta vai citu pasākumu, kas varētu izmainīt skrejceļa garumu, veikšanas. Skrejceļa garuma mērīšanai (ar 75 cm atkāpi no iekšējās malas) izmanto speciālus mērinstrumentus vai metālisko mērlentu. Mērīšanas rezultātus noformē ar atbilstošu aktu, atzīstot, ka šis skrejceļš piemērots darbspēju rīkošanai.

## **3. Kārtība kādā zirgi tiek pielaisti pie pārbaudes sacensībām.**

**3.1.** Katram zirgam, kas ieradies, lai piedalītos sacensībās, tā īpašnieks/turētājs vai tā pārstāvim obligāti jāuzrāda noteikta parauga zirga pase. Ja zirga faktiskais izskats neatbilst pases aprakstam, zirgs pie sacensībām netiek pielaists.

**3.2.** Ķēves, kam grūsnības laiks lielāks par 120 dienām, zīdītājķēves, kā arī ar abām acīm akli zirgi pie sacensībām netiek pielaisti. Ķēves pēc kumeļa atšķiršanas, aborta vai nedzīva kumeļa piedzimšanas gadījumā drīkst sākt gatavot sacensībām ne agrāk kā pēc trim mēnešiem.

## **4. Pārbaudes sacensību reglaments un kvalifikācijas laiks.**

Pārbaudes sacensībās zirgus grupē pēc vecuma un pēc rekorda. Krievijas, Amerikas rikšotāju šķirnes zirgi piedalās sacensībās kopējā grupā. Orlova rikšotāju šķirnes zirgus pārbauda atsevišķā grupā. Zirga vecumu formāli nosaka ar dzimšanas gada 1. janvāri. Rikšotājiem, kas jaunāki par 2 gadiem, nav atļauts sacensties pajūgā un rikšošanā seglos (Monte).

**4.1.Divus gadus** jaunie rikšotāju šķirnes zirgi drīkst piedalīties pārbaužu sacensībās no 1.jūnija, bet ne agrāk par savu dzimšanas datumu. Divgadnieki un trīsgadnieki sacensībās drīkst piedalīties tikai ar sava vecuma zirgiem. 2-gadniekiem pārbaužu distance nedrīkst būt garāka par 2100m, un tie var piedalīties viena hita sacensībās.

**4.2. Trīs gadus** veciem rikšotāju zirgiem īsākā distance ir 1600 metri, garākā – 2600 metri, var piedalīties viena hita sacensībās.

**4.3. Četrus gadus** veci zirgi pēc Derbija sacensībās piedalās jau kopā ar vecākās grupas zirgiem. 4-gadīgie un vecāki rikšotāju šķirnes zirgi sacenšas 1600m un garākās distancēs.

**4.4.** Darbaspēju pārbaudes sacensībās atļauts piedalīties ķēvēm līdz 15 gadu vecumam, ērzeļiem un kastrātiem līdz 18 gadu vecumam. Atsevišķos gadījumos pieļaujami arī vecāku zirgu starti saskaņā ar sacensību vetārsta atļauju.

**4.5.** Kvalifikācijas laiks - nosacīts ātruma rādītājs, kas nosaka minimālās prasības katrai rikšotāju zirgu šķirnei un vecuma grupai, kurus zirgam izpildot, pieļauj tā piedalīšanos pārbaužu sacensībās.

**4.6.** Viena kalendārā mēneša laikā rikšotāju šķirņu zirgi drīkst piedalīties sacensībās :

- 2-gadnieki - 2 reizes;
- 3-gadnieki - 4 reizes;
- 4-gadnieki un vecākās grupas zirgi - 5 reizes.

**4.7.** Veterinārārstam ir tiesības nepieļaut zirga piedalīšanos sacensībās, ja tas rada draudus zirga veselībai.

**4.8.** Sacensības notiek divričos, kā arī Monte (rikši sedlos). Monte (rikši sedlos) drīkst piedalīties rikšotāju šķirņu zirgi vecumā no 4 gadiem

**4.9.** 1600m uzskatāma par standartdistanci, bet sacensību organizatori un rīkotāji, ja rodas nepieciešamība, ir tiesīgi iekļaut sacensību programmā arī nestandarta distanci.

**4.10.** Ja balvas izcīņa notiek vairākos pusfināla braucienos, tad fināla brauciens drīkst notikt ne ātrāk kā pēc 1 stundas un 20 min. pēc pēdējā pusfināla brauciena. Fināla braucienā piedalās iepriekš saskaņots dalībnieku skaits no katra pusfināla brauciena, kuri savos braucienos uzrādījuši labākos laikus. Starta numurus pusfināla un fināla braucieniem nosaka ar lozēšanu. Pusfināla braucieniem jāseko pēc kārtas vienam aiz otra. Ja zirgu, kas piedalās pusfināla braucienā, diskvalificē, tad šis zirgs ieņem pēdējo vietu, bet pēc viņa finišējušie zirgi pavisam

par vienu vietu uz augšu. Ja brauciena laikā notiek avārija vai lūzt divriči, kā rezultātā zirgs nevar turpināt braucienu, viņam ar tiesnešu kolēģijas lēmumu un vetārsta atļauju drīkst piedalīties nākošā pusfināla braucienā.

**4.11.** Līdz kārtējai pārbaužu sacensību dienai zirgu īpašnieki, treneri, braucēji laicīgi (ne vēlāk kā to nosaka sacensību rīkotāji) piesaka zirgus. Pieteikumā jābūt norādītam zirga vārdam, vecumam, šķirnei, braucēja vārdam, uzvārdam, formas krāsai (kamzolis, ķivere). Zirgu, kas pieteikts sacensībām drīkst noņemt tikai veterināru iemeslu dēļ. Viesbraucēji piesaka savus zirgus pa e-pastu vai faksu. Iesniedzumā norāda zirgā vārdu, rekordu, 3 pēdējo braucienu rezultātus, šķirni, dzimumu, krāsu, dzimšanas gadu, izcelsmi (tēvs, māte), dzimšanas vietu, īpašnieku, braucēja vārdu, uzvārdu, kā arī formas krāsu. Atsūta izziņu par to, ka uz doto brīdi, ne braucējs, ne zirgs nav diskvalificēti.

## **5. Programma.**

Pamatojoties uz iesniegtajiem pieteikumiem, tiek sastādīta programma, kas ir oficiāls pārbaužu sacensību dokuments. Pēc programmas sastādīšanas labojumi tajā netiek pieļauti. Programma tiek izdota brošūras veidā. Titullapā norāda programmas nr, sacensību vietu, gadu un datumu, sākuma laiku (stundas un minūtes). Programmā katram braucienam norāda kārtas numuru, sākuma laiku (stundas un minūtes), balvas nosaukumu, distances garumu. Zīrgam - dzimumu, šķirni, vecumu, izcelsmi (tēvs, māte), rekordu. Braucējam - vārdu, uzvārdu, kategoriju, formas krāsu.

## **6. Braucēja sacensību apģērbs un inventārs.**

**6.1.** Sacensību apģērbs sastāv no: aizsargķiveres, aizsargvestes, jak;ām ar garām piedurknēm, baltas apkakles, baltām biksēm, zābakiem (Monte) vai melniem apaviem. Atkarībā no laika apstākļiem ir atļauts izmantot apģērbu ar īsām piedurknēm.

**6.2.** Aizjūgam un divričiem jābūt labā darba kārtībā. Aizjūgā un zirga ekipējumā nedrīkst pielietot piederumus, kas traucē zirga vadību, traumē to vai rada tam sāpes, kā arī apdraud citus brauciena dalībniekus.

### **6.3. Kategoriski aizliegts:**

- izmantot grožus un sēniskos kakla balstus, kuriem ir radzes, kas var traumēt zirga kaklu, elektrostimulatorus;
- aizjūga piederumus, kas pilnīgi nosedz zīrgam redzes lauku.
- piedalīties braucienos ar divričiem, kam uz riteniem nav aizsargdisku;
- izmantot tādas trenzes, laužņus u.c. piederumus, kas var traumēt zirga muti;

- izmanto steku, kas ir garāks par 125cm.

**6.4.** Par divriču, aizjūga un pārējā pielietojamā inventāra darba kārtību pilnībā atbildīgs ir braucējs.

## **7. Pirmsstarta kārtība.**

**7.1.** Izbraucot pirms starta iesildīt zirgu, pie sedulkas jābūt piestiprinātam skaidri saredzamam starta numuram, kurš norādīts programmā. Pirms kārtējā brauciena (apm.7-8min. pirms starta) tiek dots otrais signāls (divi zvana sitieni), kas norāda, ka zirgi ir jāpiebrauc speciāli norādītajā vietā apskatei (pārbauda numura atbilstību, aizjūga un braucēja ekipējuma kārtību).

**7.2.** Pēc tiesneša komandas braucēji veic parādes braucienu skatītāju tribīņu priekšā. Pēc parādes braucēji nedrīkst atstāt skrejceļu līdz brauciena beigām. Ja gadījumā izrādās, ka nav kārtībā aizjūgs vai divriči, braucējs par to, ka radusies situācija, kad jānobrauc no skrejceļa, brīdina tiesnešus norādot konkrēto iemeslu.

**7.3.** Jau parādes laikā uz skrejceļa nedrīkst atrasties zirgi, kas nepiedalās braucienā.

**7.4.** 2 - 3 min pirms kārtējā brauciena tiek dots trešais signāls (3 zvana sitieni), kas nozīmē, ka dalībniekiem jānododas uz starta vietu un pēc starta tiesneša komandas jāuzsāk brauciens.

## **8. Starta veidi un starta pieņemšanas kārtība.**

Starts var būt kopējais (ar starta mašīnu, vai bez tās) un dalītais.

### **8.1.Kopējais starts bez starta mašīnas.**

**8.1.1.** Pēc trešā signāla vai pēc galvenā tiesneša komandas brauciena dalībnieki, ievērojot starta numuru secību, brauc rikšos līdz palīgstabam, kurš atrodas no starta līnijas 80-100m attālumā. Braucējiem obligāti, pakāpeniski paātrinot zirgu gaitu, jālīdzinās pēc zirga, uz kuru norādījis starta tiesnesis. Brauciens sākas, kad noskan starta tiesneša komanda „Aiziet” un nolaižas karodziņš.

**8.1.2.** Ja ir slikta līdzināšanās, avārijas situācija, zirga nepaklausība, sajaukti kārtas numuri galvenais tiesnesis un starta tiesnesis atceļ startu, paziņojot par to ar daudziem ātriem zvana sitieniem. Braucēji atgriežas starta pozīcijās, lai sāktu jaunu startu.

### **8.2.Kopējais starts aiz starta mašīnas. (Autostarts)**

**8.2.1.** Attālumu līdz starta līnijai, uz kuras novietojas speciāla starta mašīna, nosaka galvenais tiesnesis vadoties no skrejceļa īpatnībām. Starta mašīnai jābūt aprīkotai ar spārniem, kuri atveras un saliekas (pēc iespējas). Uz spārniem ir numuri, pēc kuriem līdzinās braucēji.

**8.2.2.** Pēc trešā starta signāla (trīs atsevišķi zvana sitieni) brauciena dalībnieki dodas uz starta vietu, bet mašīna atver spārnus.

**8.2.3.** Brauciena dalībnieki, ievērojot līdzināšanos un kārtas numurus, ieņem starta pozīciju aiz mašīnas.

**8.2.4.** Pēc starta tiesneša komandas mašīna uzsāk kustību. Pirmos 100m tā lēni uzņem ātrumu līdz 18-20 km/h. Nākošajos 100 m mašīna palielina ātrumu līdz 28-30 km/h. 50m pirms starta līnijas mašīnai jāuzņem lielāks ātrums, jāsaliek spārni (pēc iespējas) un jāatrujas no zirgiem. Pēc tam mašīnai jābrauc uz priekšu un jānogriežas uz skrejceļa vidusdaļu, atbrīvojot skrejceļu brauciena dalībniekiem. Starta mašīna, kas uzsākusi ieskriešanos, nekādā gadījumā nedrīkst samazināt ātrumu, līdz nesaliek spārnus un nenobrauc sāņus. Neīstais starts pēc starta mašīnas var būt pieļauts tikai avārijas situācijās, jeb arī tādā gadījumā, kad kāds no brauciena dalībniekiem pieņem startu pirms mašīnas spārnieniem. Neīstā starta gadījumā no tiesnešu kabīnes tiek dots signāls - daudzi ātri zvana sitieni.

**8.2.5.** Pēc neīstā starta signāla dalībniekiem jāatgriežas starta pozīcijās atkārtotam startam.

### **8.3.Starta pieņemšana.**

**8.3.1.** Visiem brauciena dalībniekiem jāievēro starta pieņemšanas noteikumi un jāpilda starta tiesneša norādījumi. Ja dalībnieki pieņem startu bez zvana signāla un bez starta tiesneša komandas, brauciens uzskatāms kā nesācies.

**8.3.2.** Sacensību starts tiek fiksēts ar starta tiesneša komandu - tiek nolaists karogs, galvenā tiesneša signāls, un, kad pirmais rikšotājs šķērso starta līniju, tiek iedarbināti hronometri. Visi rikšotāji, kas šķērso starta līniju pēc starta tiesneša komandas, tiek uzskatīti par piedalījušies sacensībās.

**8.3.3.** Līdz starta līnijas šķērsošanai brauciena dalībniekiem stingri jāievēro taisnvirziena kustība un kārtas numuru secība. Pēc starta līnijas šķērsošanas vēl 50m visiem braucējiem jā saglabā taisnvirziena kustība. Braucienos, kur starta numurus nosaka izlozes ceļā, otrās rindas pirmais numurs startē aiz pirmās rindas, pirmā - otrā numura, utt.

**8.3.4.** Ja sacīkšu trase nav aprīkota ar skaņas un vizuāliem starta signāliem starta atcelšanai, starta tiesnesim jābūt starta devēja palīgam. Karogs tiek novietots trasē 200 m attālumā no starta līnijas. Kad starta tiesnesis nolemj, ka starts ir nederīgs, viņam jāpaceļ karogs, un viņa palīgam karognesējam jāatkārto šis žests. Pēc šī signāla jātniekiem vai žokejiem jāaptur rikšotāji un jāatgriežas starta līnijā.

**8.3.5.** Ja tiek noņemts kāds zirgs, atlikušie dalībnieki no ārējās malas ieņem atbrīvojušos vietu. Zirgu noņem no starta, ja notiek avārija, lūzt divriči, saplīst



aizjūgs, kā arī zirga nepaklausības, traumas dēļ, ja nokrīt pakavs(-i). Lēmumu par zirga noņemšanu no starta pieņem galvenais tiesnesis.

**8.3.6.** Ja braucējs vai jātnieks nepakļaujas starta tiesneša prasībai vai mēģina iegūt nelikumīgu priekšrocību, viņam var tikt piemērots naudas sods vai aizliegums piedalīties visās organizatora rīkotajās sacensībās uz laiku līdz diviem mēnešiem.

## **9. Noteikumi brauciena laikā.**

**9.1.** Brauciena dalībniekiem jācenšas gūt uzvaru vai arī ieņemt pēc iespējas augstāku vietu. Šo mērķu sasniegšanai drīkst pielietot visus atļautos līdzekļus, izņemot gadījumus, kad zirgs tiek diskvalificēts vai arī nevar turpināt skrējieni tādēļ, kas apdraud tā veselību. Piem.: sāk klibot, pazaudē pakavu utml. Šī noteikuma neievērošana tiek traktēta kā pasīva braukšana.

**9.2.** Brauciena dalībniekam bez attaisnojoša iemesla nobraukt no skrejceļa aizliegts. Attaisnojošie iemesli var būt tāds aizjūga, divriču vai zirga stāvoklis, kad turpināt braucienu ir bīstami, kā arī tie gadījumi, kad tiesnešu kolēģija paziņo par zirga diskvalifikāciju.

**9.3.** Ja zirgs sāk lēkšot, braucējs, neradot bīstamu situāciju citiem dalībniekiem, nekavējoties to virza uz skrejceļa ārējo malu. Ja tas nav iespējams, tad nesamazinot ātrumu, jābrauc tajā pašā virzienā. Tāds stāvoklis nav uzskatāms par priekšrocību un netiek ieskaitīts kā lēkši, bet ne vairāk kā 50 m garumā. Šajā situācijā nav pieļaujama rupja zirga vadība un strauja apstādināšana.

**9.4.** Distances garumā braucējs drīkst mainīt virzienu tikai tad, ja ir apsteidzis aizmugurē skrienošos zirgus ne mazāk kā par 1,5 aizjūga garumu. Šī noteikuma neievērošana, kas rada citiem sacensību dalībniekiem traucējošus apstākļus, saucas „krossings”. Priekšā esošo zirgu var apbraukt gan no labās, gan no kreisās puses, ja ir pietiekoši vietas un netraucē citiem brauciena dalībniekiem. Finiša taisnē braucēji, kas atrodas priekšā, nedrīkst mainīt kustības virzienu.

**9.5.** Pēc finiša vēl 100m aizliegts samazināt zirga skriešanas ātrumu. No sacensību sākuma līdz finišam braucējam kājas jātur ievietotas ratu cilpās.

**9.6.** Brauciena laikā braucējs drīkst sūtīt savu zirgu gan ar grožiem, gan ar steku, nevicinot tos pa malām un netraucējot citiem dalībniekiem. Sūtot zirgu, aizliegts ņemt grožus vienā rokā. Sūtīt zirgu ar steku drīkst tikai viegli uzsitot ar to pa zirga krustiem. Aizliegts ar steku sist pa divričiem kā arī ar atvēzienu zirgam. Aizliegta steka nežēlīga pielietošana. Pēc finiša lietot steku aizliegts.

**9.7.** Pie braukšanas pārkāpumiem pieskaitāmi arī:

**9.7.1.** starta nepieņemšana; nav ievēroti tiesnešu norādījumi;

**9.7.2.** starta „izraušana” (aizskrien visiem priekšā);

**9.7.3.** starta uzsākšana ne no savas starta numura vietas;

**9.7.4.** traucējumi - jebkuras braucēja darbības, kuru dēļ tiek strauji mainīta zirga gaita, ātrums, virziena trajektorija: - krossings, - cita zirga piespiedu atvirzīšana pa labi vai pa kreisi, - trešā zirga iesprostošana starp diviem citiem, - strauja rikšošanas tempa samazināšana, kas rada traucējumus aizmugurē braucošajiem tajā skaitā arī tad, ja zirgs sāk lēkšot (nepareiza zirga vadība - strauja grožu pievilkšana), - nepareiza steka pielietošana, kas rada traucējumus pārējiem brauciena dalībniekiem, - visas braucēja darbības, kas rada traucējumus pārējiem brauciena dalībniekiem, kas virzītas pret taisnīgu sportisku sacensību cīņu. Sacensību dalībnieks, kurš neturas savā norādītajā vietā vai ir ieguvis nelikumīgu priekšrocību, var tikt diskvalificēts tūlīt pēc starta ieskaitīšanas.

**9.8.** Pēc smaguma pakāpes pārkāpumi iedalās:

**9.8.1.** nenozīmīgi (neatspoguļojas uz brauciena rezultātiem, nerada bīstamību citiem dalībniekiem, kā arī pašam pārkāpējam, sacensību apmeklētājiem);

**9.8.2.** smagi (atspoguļojas uz brauciena rezultātiem, rada bīstamas situācijas citiem brauciena dalībniekiem un viņu zirgiem, kā arī pašam pārkāpējam un viņa zirgam, sacensību apmeklētājiem);

**9.8.3.** ļoti smagi (pārkāpumi, kas ir vulgāras nolaidības vai krāpniecības rezultāts).

**9.9.** Ja pārkāpums ietekmē brauciena rezultātu, tiesnešu kolēģija nepiešķir vainīgajam ieņemto vietu.

**9.10.** Par apzinātu pārkāpumu uzskata ne tikai tādu nodarījumu, kas veikts ļaunprātīgi, bet arī tādu, kas noticis braucēja zemās kvalifikācijas un neuzmanības dēļ.

**9.11.** Ja braucējs neveica visu iespējamo, lai novērstu noteikumu pārkāpumu, tad to traktē kā apzinātu pārkāpumu. Šajā gadījumā braucējs saņem sodu stingrāku par to, kas pienākas, ja noteikumu pārkāpums iespaido braukšanas rezultātus.

**9.12.** Ja braucējs veica visu iespējamo, lai novērstu pārkāpumu, bet neskatoties uz to, tas tomēr notika, tad tāds pārkāpums tiek klasificēts kā neapzināts un braucējs sodu nesaņem.

**9.13.** Tāpat par neapzinātu tiek uzskatīts pārkāpums, kad braucējam nebija iespējas noreagēt uz strauju zirga kustības maiņu.

**9.14.** Ja braucēja dēļ radās traucējumi vienam vai vairākiem brauciena dalībniekiem, tad pie vietu sadalījuma viņš tiek atbīdīts aiz to zirgu vietām, kuriem radīja traucējumus, bet paliek priekšā tiem, kuru rezultātus neietekmēja.

**9.15.** Brauciens tiek apturēts, ja pēc derīga starta notiek negadījums, kura sekas rada briesmas, jo:

**9.15.1.** zirga braucējs (jātnieks) nokrīt pirmajos 500 m sacensībās un starp dalībniekiem ir rikšotāja pajūgs bez braucēja;

**9.15.2.** viens no sacensību dalībniekiem skrien pretējā sacensību virzienā;

**9.15.3.** nokritis rikšotājs aizsprosto skriešanas trasi;

**9.15.4.** citi apstākļi, kas traucē normālu sacensību norisi.

**9.16.** Sacensību laikā braucējam ir tiesības virzīt uz priekšu savu rikšotāju ar grožiem vai pātagu, nevicinot tos uz sāniem un netraucējot citiem braucējiem. Rikšotāju zirgu braucienā braucējam jātur groži ar abām rokām un jāizmanto pātaga, kas vērsta tieši pret rikšotāju, neveicot kustības atpakaļ vai uz sāniem; rikšotāju ar pātagu ir atļauts dzīt tikai, pieskaroties gurniem un mugurai. Pātagas garums nedrīkst pārsniegt 125 cm. Bezvēlīga, nežēlīga pātagas lietošana ir aizliegta. Pātagu ir aizliegts lietot pēc finiša līnijas šķērsošanas.

**9.17.** Aizliegts dot ceļu vai radīt labvēlīgu pozīciju citam dalībniekam. Tas ir īpaši aizliegts rikšotājiem, kuriem ir viens treneris vai viens īpašnieks.

**9.18.** Sacensību laikā, piedaloties braucienā, ir aizliegts: jātnieku kliegšana un lamāšanās, sānu sitieni pa grožiem, pēkšņa bremzēšana, kas traucē sekot sacīkstes dalībniekiem; pasīva braukšana bez mērķa uzvarēt; braukšana zigzagos, kas traucē sacensību dalībniekiem; nepareiza grožu lietošana; palīdzības sniegšana citiem jātniekiem, lai uzlabotu viņu pozīciju trasē.

**9.19.** Ja rikšotājs ir pārgājis lēkšos, braucējam, neapturot zirgu, tas jāvirza uz trases ārmalu, netraucējot citus sacīkšu dalībniekus. Ja tas nav iespējams, rikšotājs jāvada tā, lai netraucētu citus sacīkšu dalībniekus, un jābrauc taisnā līnijā, nesamazinot ātrumu. Kad rikšotājs ir sācis lēkšot, aizliegts to rupji vilkt ar grožiem un pēkšņi bremzēt.

## **10. Pārlēcieni, auļi, nepareizā gaitā veikts finišs.**

**10.1.** Zirga gaitas pāreja no rikšiem uz lēkšiem, ja ir iztaisīti tikai trīs un vairāki lēkši tiek vērtēti kā pārlēcieni. 1600 m distancē ir pieļaujami pārlēcieni 3 reizes, ja ir vairāk – diskvalifikācija;

**10.2.** Auļi tiek fiksēti tad, ja zirgs tādā gaitā iegūst pārsvaru distancē vai noauļo 50 m, neatpaliekot no citiem vai arī auļo, pakļaujoties braucējam apmēram 100m.

**10.3.** Par nepareizu zirga gaitu liecina traucēta sinhronā kāju kustība pa diagonāli, izteikts 2 taktu ritma traucējums, aida gaita. Nepareiza zirga gaita tiek atzīta, ja viņš tādā veidā veic apmēram 100m.

**10.4.** Ja zirgam ir fiksēta nepareiza gaita, liekie pārlēcieni, auļi, vai arī viņš finiša taisni šķērsojis lēkšojot vai auļojot, vai nepareizā gaita, tad dotajā braucienā zirgs tiek diskvalificēts. Dalībnieks tiek arī diskvalificēts, ka zirgs lēkšo 50 m pirms finiša taisnes. Tiesneši informē publiku par nepareizām zirga gaitām, pārlēcieniem, auļiem. Šajos braucienos fiksētais laiks nevar būt uzrādīts kā zirga ātruma rekords.

**10.5.** Finišu nosaka katram zirgam tajā momentā, kad zirga galva skar iedomāto finiša līniju. To nosaka vizuāli vai ar fotofiniša palīdzību.

**10.6.** Par brauciena oficiāliem rezultātiem tiek paziņots pēc visu ziņu apkopošanas un pretenziju izskatīšanas. Pretenziju par doto braucienu galvenais tiesnesis pieņem 3 min laikā pēc finiša un tikai no braucēja, brauciena dalībnieka.

**10.7.** Tiesnešu kolēģija savā darbībā ir neatkarīga un ir atbildīga par sacensību rezultātu pareizību. Sacensību laikā nevienam nav tiesību iejaukties tiesnešu darbā. Tiesnešu kolēģija pieņem lēmumus, balsojot ar balsu vairākumu. Jebkāda veida iejaukšanās vērtētāju tiesnešu darbā, sacensību norises kavēšana un tiesnešu darba traucēšana ir aizliegta, un nekavējoties tiks sodīta ar naudas sodu 100 EUR. Atkārtotas tiesnešu traucēšanas gadījumā braucējs tiek izslēgts no sacensībām. Sacensību dalībnieks var bez brīdinājuma tikt izslēgts no sacensībām par jebkāda veida nesportiski rīcību, tai skaitā žestikulēšanu pret tiesnešiem.

Par nesportisku uzvedību un necieņu pret rikšotāju zirgu sacensībām tiks uzskatītas šādas braucēja darbības un par to tiks uzlikts naudas sods līdz 500 EUR un/vai izslēgšana no pasākuma:

- jebkura veida agresija vai publiska neapmierinātības izrādīšana par tiesnešu pieņemtajiem lēmumiem,
- jebkādi žesti pret tiesnešiem,
- pasākuma aizkavēšana,
- jebkāda iejaukšanās un traucēšana tiesnešu darbā,
- jebkurš mēģinājums pārliecināt tiesnešus mainīt savu lēmumu attiecībā uz konkrēto braucēju;
- jebkura rīcība, kas organizatoram veido papildus izmaksas.

**10.8.** Aizliegts zirgam dot ārstniecības preparātus, kuriem ir uzbudinoša, stimulējoša iedarbība.

**10.9.** Zirgam var veikt dopinga kontroli visā viņa aktīvās sportiskās darbības laikā. Izvairīšanās no dopinga kontroles tiek uzskatīta kā apstiprinājums dopinga lietošanā.

**10.10.** Pārbaužu sacensību rezultāti tiek grupēti pa vecuma grupām.

**10.11.** Tiek ieskaitīti tikai tie rezultāti, kuri uzrādīti uz zirgaudzētāju organizāciju atzītiem (sertificētiem) skrejceļiem. Galvenais dokuments, kas apliecina sacensību rezultātus ir sacensību tehniskais protokols, ko paraksta galvenais tiesnesis.